

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 14C/46/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119215094
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8119215094.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Eduardom Valenčinom v právnej veci žalobcov: v 1. rade N. D., T. XX.XX.XXXX, H. S. XX, XXX XX S., v 2. M. T. H., T. XX.X.XXXX, H. N. XX, XXX XX N., v 3. rade R. G., T. XX.XX.XXXX, H. D. XX, XXX XX D., všetci právne zastúpení: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA VALO & PARTNERS s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov, IČO: 36 868 434, proti žalovanému: Grazer Wechselseitige Versicherung AG, so sídlom A-8011 Graz, Herrengasse 18-20, Rakúska republika, právne zastúpený: Pavel Horovčák, Advokátska kancelária so sídlom Hroncova 3, 040 01 Košice, o zaplatenie sumy 45.000 EUR, takto

rozhodol:

I. žalovaný je **p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 5.000 EUR, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku,

II. žalovaný je **p o v i n n ý** zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 5.000 EUR, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku,

III. žalovaný je **p o v i n n ý** zaplatiť žalobkyni v 3. rade sumu 5.000 EUR, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku,

IV. v prevyšujúcej časti žalobu **z a m i e t a**,

V. **p r i z n á v a** žalobcom v 1. až 3. rade nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdených istín jednotlivým žalobcom s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou súdu doručenu dňa 01.10.2019 navrhli žalobcovia, aby súd uložil, žalovanému zaplatiť každému z nich sumu 15.000 EUR z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, ako aj nahradiť trovy konania. V rámci žaloby žalobcovia poukázali na to, že z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (4Cdo/4/2018) vyplýva, že následok, ktorý vodič mikrobusu spôsobil by v prípade, ak by bol ostal nažive, bol posúdený ako trestný čin. Taktiež poukázali na to, že v danom prípade je daná pasívna legitímácia žalovaného, keďže v čase dopravnej nehody bol poisťovateľom motorového vozidla B. D., J.: S. XXX S. (Rakúska republika). Žalobcovia uviedli, že náhrada škody formou nemajetkovej ujmy je v rámci judikatúry už jednoznačne vyriešená v prospech záveru o tom, že poisťovateľ je túto ujmu povinný uhradiť z povinného zmluvného poistenia. Z odôvodnenia žaloby ďalej vyplýva, že dňa 14.10.2017 o 3:42 hod. došlo na hlavnej ceste č. Mlynská I/9 v smere od Novák na Horné Vestenice k dopravnej nehode, keď vodič motorového vozidla B. D., J.: S. XXX S. (Rakúska republika) z nezistených príčin, zrejme z dôvodu nedostatočného venovania sa vedeniu vozidla, týmto prešiel do protismeru a narazil do protiidúceho

vozidla - kamiónu I. U., J.: XMX XXX (Česká republika), v dôsledku čoho došlo okrem iného aj k rozsiahlym zraneniam Z. U., T.. XX.XX.XXXX, ktorým následne v nemocnici podľahla.

Zo žaloby taktiež vyplýva, aký vzťah mali žalobcovia k nebohej. Žalobca v 1. rade poukázal, že nebohá bola od neho o 6 rokov staršia, teda v detstve akoby mu bola opatrovateľkou, pomáhala mu s učením, domácimi úlohami, proste so všetkým. Žalobca v 1. rade svoje problémy riešil prednostne so svojou nebohou sestrou. Často ju navštevoval a aj on jej, resp. ich matke pomáhal v rámci vykonávania tzv. mužských prác. Rovnako aj žalobkyne v 2. a 3. rade poukázali na to, že ich vzťah k nebohej bol veľmi dobrý, boli si veľmi blízke, navštevovali sa. Keď žalobkyni v 2. rade zomrel manžel, nebohá jej bola oporou, pomáhala im. Pomáhala jej túto stratu prekonať. V súvislosti s výškou nároku žalobcovia poukázali na to, že intenzita ich vzťahu k nebohej bola veľmi vysoká, a to aj keď už nebývali v spoločnej domácnosti, pretože sa vzájomne navštevovali, pomáhali si, podporovali sa. Žalobcovia ďalej poukázali na vek pozostalej, ktorá mala v čase smrti necelých 49 rokov, bola plná života, teda bol reálny predpoklad, že vzájomný intenzívny vzťah bude pokračovať ešte dlhé roky. Zo žaloby vyplýva, že žalobca v 1. rade a žalobkyňa v 2. rade neboli hmotne závislí na nebohej, a táto finančne vypomáhala iba žalobkyni v 3. rade. Zároveň poukázali na to, že im v podstate doposiaľ nebola poskytnutá iná satisfakcia, a to aj vzhľadom na to, že vinník dopravnej nehody zomrel, a teda vo vzťahu k nemu nebol vydaný žiaden odsudzujúci rozsudok.

2. Žalovaný v rámci písomného vyjadrenia zo dňa 20.12.2019 k žalobe uviedol, že podľa jeho názoru žalované nároky nie sú kryté zákonným poistením (povinným zmluvným poistením), preto z tohto dôvodu navrhuje žalobu zamietnuť. Poukázal na to, že v spore nie je pasívne legitimovaný s poukazom na to, že zo zákona o povinnom zmluvnom poistení vyplýva, ktoré nároky sú kryté týmto poistením, a keďže tam nemajetková ujma nepatrí, vznáša námietku nedostatku pasívnej legitimácie žalovaného.

3. Žalobca v 1. rade v rámci výsluchu pred súdom poukázal na to, že nebohá sestra bola od neho o 6 rokov staršia a v podstate sa o neho často starala, keďže rodičia chodili do práce, pričom tým ale nechce povedať, že by sa o neho nestarali aj staršie sestry, ale najviac bol práve s nebohou sestrou. Uviedol, že nebohá bola akoby riadiaci orgán, a to nie len vo vzťahu k nemu, ale aj vo všeobecnosti, doma v podstate všetko organizovala a riadila. Uviedol, že je ťažké vyjadriť sa k takejto strate a nedá sa to nahradiť žiadnymi peniazmi. Poukázal na to, že keď bol menší, sestra dohliadala na jeho učenie, resp. sa s ním učila, aj hrala. Keď bol už starší, brala ho napr. aj na zábavy. Uviedol, že keď mal 21 rokov oženil sa a odsťahoval sa do Obce Dubovica, avšak keď potrebovali pomoc s deťmi, tak sestra bola stále ochotná postrážiť ich. Uviedol, že aj keď sa odsťahoval, tak často chodil k sestre a k mame, pretože im tam chýbala chlapská ruka. Keď pracoval na turnusy, tak 10 dní robil a 10 dní bol doma, pričom z toho možno aj 5 dní bol pri mame a pri sestre, čo mu aj manželka vyčítala. Každoročne pripravoval drevo na zimu, resp. robil aj ďalšie práce okolo domu. Zároveň uviedol, že keď sa dozvedel, čo sa vlastne stalo, tak ihneď išiel do nemocnice do Bojníc, pričom keď sestru zbadal, tak pohľad bol na ňu úbohý, bolo strašné, ako vyzerala.

4. Žalobkyňa v 2. rade uviedla, že je najstaršia so súrodencov, pričom keď sa nebohá sestra narodila, mala 8 rokov, teda dá sa povedať, že sa o ňu starala, učila sa s ňou, vodila ju do škôlky, vyberala ju zo škôlky a dá sa povedať, že ako deti boli celý čas spolu až do roku 1982, keď sa vydala. Uviedla, že ako súrodenci robili všetko spolu, teda jednak práce v domácnosti, ale aj sa spolu hrali. Keď sa vydala, tak ešte 2 roky bývala doma, potom asi 2 - 3 roky u svokrovcov a neskôr 10 rokov v Stropkove, pričom keď nebohá sestra pracovala v Stropkove, preto vtedy boli spolu dá sa povedať každý deň. Rovnako uviedla, že jej sestra pomáhala s deťmi, keďže má 4 deti a nebohá sestra je im aj krstnou mamou. Uviedla, že uvedené obdobie bolo pre ňu veľmi ťažké, pretože na Veľkú noc jej zomrel manžel, v októbri sestra a o 3 mesiace na to mama. Vyjadрила sa, že k takejto situácii je vôbec ťažké sa nejako vyjadrovať, uviedla, že keď pozerá správy a sú tam nejaké dopravné nehody, tak sa skoro vždy rozplače. V súvislosti so smrťou svojho manžela uviedla, že práve nebohá sestra jej vtedy najviac pomohla a podporovala ju, pričom vtedy sa veľa rozprávali.

5. Žalobkyňa v 3. rade vypovedala, že všetky 3 sestry vyrastali spolu, a keďže im otec skoro zomrel, museli doma pomáhať mame. Uviedla, že boli spolu do času, kým sa nevydala najstaršia sestra, resp. ona, čo ale neznamenalo, že sa spolu nestretávali, keďže aj ona chodila často k mame a k nebohej sestre. Uviedla, že nebohá sestra jej často pomáhala s deťmi, ale zároveň jej vypomohla aj finančne. Vypovedala, že v čase nehody boli obidve v Rakúsku, keďže aj ona pracovala ako opatrovateľka a volali si ešte do poslednej minúty, pričom sestra hovor ukončila s tým, že už pre nich prišiel šofér. Uviedla, že

hneď ráno zistila, že bola vážna nehoda, preto najprv kontaktovala políciu v Rakúsku, neskôr zistila, že šofér bol z Michaloviec, preto volala aj tam, ale konkrétne sa jej to potvrdilo až, keď volala do nemocnice do Bojníc, kde aj brat hneď išiel, pričom jej vravel, že sestra vyzerá strašne. Poukázala na to, že to má stále v srdci a nedá sa to vymazať. Uviedla, že s ňou bola častejšie, ako so staršou sestrou, pričom nebohá jej často pomáhala s deťmi, nikdy jej to neodmietla.

6. Z uznesenia Okresného riaditeľstva PZ Prievidza zo dňa 19.07.2018 vyplýva, že trestné stíhanie vo veci prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, ktorý spáchal I. H., bolo zastavené, pretože trestné stíhanie je neprípustné. Z odôvodnenia tohto uznesenia okrem iného vyplýva, že príčinou dopravnej nehody bol nesprávny spôsob a technika jazdy vodiča I. H. v tom, že nejazdil pri pravom okraji vozovky vo svojom jazdnom pruhu, prešiel do ľavého pruhu, čím vodičovi návesovej súpravy vytvoril náhlu prekážku, následkom čoho došlo k ich zrážke.

7. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. v platnom znení (ďalej len zákon o PZP), tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len "kancelária").

Podľa § 4 ods. 1 zákona o PZP, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 zákona o PZP, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,

d) ušlého zisku.

Podľa § 4 ods. 3 zákona o PZP, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom 6b) uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom.

Podľa § 4 ods. 4 zákona o PZP, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

8. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

9. V súvislosti s námietkou neexistencie vecnej pasívnej legitímácie žalovaného, súd poukazuje na to, že existuje množstvo rozhodnutí najvyšších súdnych autorít, z ktorých vyplýva, že žalovaný ako poisťovateľ je pasívne legitímovaný aj v spore o náhradu nemajetkovej ujmy s tým, že náhrada tejto ujmy spadá pod režim povinného zmluvného poistenia. V tomto ohľade súd poukazuje, napr. na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9 Co 6/2017, ktoré bolo vydané v tomto senáte (sp. zn. 14C/298/2014), ktorý v rámci svojho rozhodnutia okrem iného poukázal na to, že:

„V konaní nebolo sporné, že poisťný vzťah medzi osobou, ktorá zavinila dopravnú nehodu a žalovaným v čase vzniku dopravnej nehody existoval, išlo o poisťný vzťah z titulu povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z.z. Pokiaľ si preto žalobcovia uplatnili nárok voči žalovanému, uplatnili si ho voči subjektu, ktorý vo vzťahu k žalobcom bol pasívne legitimovaný.

Otázka zodpovednosti žalovaných za vzniknutú nemajetkovú ujmu bola, na rozdiel od rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/168/2009, judikovaná Súdny dvorom Európskej únie, a to rozsudkom vo veci Haasová C-22/12 a vo veci Drozdovs C-277/12. Rozsudkami bola riešená prejudiciálna otázka položená Krajským súdom v Prešove týkajúca sa len náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti so zodpovednosťou za škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Podľa týchto rozsudkov pod pojmom ujma na zdraví je potrebné rozumieť akúkoľvek ujmu, ak jej náhrada vyplýva zo zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Súdny dvor dospel k záveru, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Keďže zodpovednosť osoby, ktorá spôsobila dopravnú nehodu, vozidlo ktorého bolo poistené u žalovaného, vyplýva z ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka a táto zodpovednosť vznikla na základe dopravnej nehody, potom platí, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. S rozhodnutiami Súdneho dvora Európskej únie je možné v celom rozsahu súhlasiť a vykladať povinnosť žalovaného plniť vo vzťahu k žalobcom eurokomformne.

10. Súd v tejto súvislosti poukazuje príkladmo, napr. aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/259/2019, z ktorého okrem iného vyplýva:

„Je pravdou, že najvyšší súd v uznesení sp. zn. 4 Cdo 168/2009 dospel k záveru, že povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Rozhodnutie sp. zn. 3 Cdo 301/2012 založil najvyšší súd tiež (o. i.) na závere o nedostatku pasívnej legitimácie poisťovne v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. Na totožných záveroch spočívalo aj jeho rozhodnutie sp. zn. 8 Cdo 219/2016, v ktorom zotrval na tom, že povinné zmluvné poistenie upravené zákonom č. 381/2001 Z. z. nekryje ujmu spôsobenú zásahom do osobnostných práv pozostalých po obeti dopravnej nehody. Na druhej strane je však tiež pravdou, že najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 6 MCdo 1/2016 pri riešení predmetných otázok zaujal opačné právne závery. Niet pochyb, že rozhodovacia prax dovolacieho súdu „bola“ v istom časovom rozmedzí rozdielna. Tento stav už však nepretrvával v čase, v ktorom žalovaná 1/ podala dovolanie.

V zmysle záverov rokovania občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu konaného 9. októbra 2018, ktoré vyústilo do prijatia judikátu R 61/2018, „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. Závermi tohto rokovania občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu bolo dosiahnuté názorové zjednotenie dovolacích senátov v predmetnej problematike, čím zároveň došlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Možno preto uzavrieť, že o žalovanou 1/ nastolených dovolacích otázkach „bolo“ síce senátmi dovolacieho súdu pôvodne rozhodované rozdielne, avšak v čase podania jej dovolania už neplatilo, že tieto otázky „sú“ riešené rozdielne. Prípustnosť jej dovolania preto z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP nemožno vyvodiť.

Dovolací súd v súvislosti s vyššie uvedeným poukazuje na to, že žalovaná 1/ už podala dovolania vo viacerých skutkovo a právne obdobných sporoch. Z obsahu skorších rozhodnutí najvyššieho súdu (2 Cdo 41/2018, 2 Cdo 52/2018, 2 Cdo 131/2018, 3 Cdo 24/2018, 4 Cdo 91/2018, 6 Cdo 207/2017, 6 Cdo 226/2017) mala možnosť oboznámiť sa s tým, že dovolací súd právne otázky (týkajúce sa všetkých ňou uvedených okruhov), ktoré nastolila aj v tomto prípade, posudzuje už jednotne, v súlade s právnymi závermi, na ktorých spočíva judikát R 61/2018.“

11. V predmetnej veci nebolo sporné, že nebohý vodič I. H. viedol motorové vozidlo, na ktoré bola so žalovaným uzavretá poisťná zmluva z titulu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pričom pri vedení tohto motorového vozidla došlo k dopravnej nehode, v dôsledku ktorej došlo k následnej smrti Z. U., T.. XX.XX.XXXX, čím bolo neoprávnene zasiahnuté do súkromia žalobcov chráneného na základe ustanovenia § 11 OZ. Súčasťou súkromia je samozrejme aj rodinný život zahrňujúci najmä právo fyzickej osoby vytvárať, udržiavať a rozvíjať vzájomné vzťahy a v ich rámci

naplňať vlastnú osobnosť. Zásahy do rodinných vzťahov, ktoré sú neoprávnené, možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života.

12. V prejednávanej veci mal súd za preukázané, že medzi žalobcami a nebohou existovali sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, pričom porušením práva na jej život došlo k neoprávnenému zásahu do práv na súkromie žalobcov. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvárať a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami najmä v oblasti citovej tak, aby sa fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromie a rodinný život súkromnej osoby.

13. Pri posudzovaní predmetnej veci súd vychádzal z nepochybných skutočností, že už samotná strata blízkeho človeka znamená pre pozostalých, a to hlavne najbližšiu rodinu, značnú ujmu, teda v zmysle § 13 OZ, zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom v tomto prípade, tak ako vo väčšine takýchto prípadov, nie je dostatočné morálne zadosťučinenie (napr. vo forme ospravedlnenia sa žalobcom, resp. odsúdenia vodiča v trestnom konaní, čo v danom prípade ani nie je možné, keďže pri dopravnej nehode zomrel aj vodič, ktorý túto nehodu zapríčinil.) a je na mieste poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a v takomto prípade súd prihliada na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

14. Z výsluchu žalobcov jednoznačne vyplynulo, že intenzita vzťahov žalobcov, v pozitívnom slova zmysle s nebohú poškodenou bola silná, ako je to v podstate bežné v riadne fungujúcich rodinách. Z vyjadrení všetkých žalobcov jednoznačne vyplynulo, že smrť ich blízkej osoby bola neočakávaná a nedá sa žiadnym spôsobom reparovať a už to, podľa názoru súdu, jednoznačne preukazuje závažnosť vzniknutej ujmy, čo teda zároveň odôvodňuje právo žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z vykonaného dokazovania nepochybné vyplynulo, že vzťahy medzi žalobcami a ich nebohú sestrou boli veľmi dobré. Už od detstva a aj následne, keď žalobcovia mali vlastné rodiny sa často navštevovali, pomáhali si, pričom keďže nebohá bola slobodná a nemala vlastnú rodinu, tak často pomáhala svojim súrodencom ohľadom starostlivosti s ich deťmi, pričom tieto im v prípade ich neprítomnosti postrážila a žalobkyni v 3. rade niekedy vypomohla aj finančne. Všetci žalobcovia vyjadrili taktiež vďačnosť v súvislosti s tým, že nebohá sa starala o ich mamu, s ktorou aj bývala v spoločnej domácnosti. Poukázali na to, že nebohá bola akoby vodcovskou osobnosťou. Práve ona organizovala rodinné stretnutia, pričom v súčasnosti sa už ako súrodenci stretávajú oveľa menej. V čase nehody nebohá mala tesne pred dovŕšením 49 roku veku, a teda bol skutočne reálny predpoklad, že by so žalobcami, ako svojimi súrodencami mohla prežiť ešte relatívne dlhé sociálne kontakty, ktorých intenzita, ako už bolo povedané bola do toho času vysoká.

15. Súd poukazuje na to, že účelom tejto náhrady nie je reparácia celej nemajetkovej ujmy, ale výhradne iba zmiernenie jej následkov. Za dôležité súd považuje aj rozlíšenie blízkosti príbuzenského vzťahu, pričom má za to, že je rozdiel, pokiaľ dôjde k úmrtiu manžela, manželky, resp. ich detí, v porovnaní s úmrtím súrodenca. V prejednávanej veci je nepochybné, že nebohá nebola vydatá, bola bezdetná, a teda že vzhľadom na túto svoju situáciu mohla o to intenzívnejšie pomáhať svojim súrodencom, resp. ich deťom. Na druhej strane je nepochybné, že všetci žalobcovia majú svoje rodiny a deti a je zrejmé, že pokiaľ už mali svoje rodiny, intenzita vzťahov medzi súrodencami je vo všeobecnosti už na inej (nižšej) úrovni, aj keď je možné, že aj po založení vlastných rodín môže byť intenzita vzťahov medzi súrodencami na relatívne vysokej úrovni.

16. Súd vzhľadom na kontinuitu svojho rozhodovania, keď pri strate manžela, manželky, resp. dieťaťa vychádzal zo sumy cca 10.000 EUR, v danom prípade priznal všetkým so žalobcov sumu 5.000 EUR, pričom aj keď je nepochybné, že intenzita vzťahov u všetkých žalobcov nebola samozrejme na úplne totožnej úrovni, z vykonaného dokazovania vyplynulo, že nebohá pomáhala všetkým súrodencom v podstate rovnako, hlavne so starostlivosťou o deti a jediným rozdielom bola príležitostná finančná výpomoc žalobkyni v 3. rade, čo však ale súd nepovažoval za tak zásadné, aby mal z tohto dôvodu znížiť náhradu voči ostatným dvom žalobcom, keďže intenzita vzťahu všetkých žalobcov k ich nebohej sestre bola v zásade rovnaká. Súd má za to, že takto priznaná výška náhrady spĺňa kritérium primeranosti a spravodlivosti a je podľa názoru súdu dostatočnou satisfakciou vo vzťahu k žalobcom.

17. V súvislosti s výškou priznanej náhrady existuje množstvo súdnych rozhodnutí a určitým merítkom pri stanovení tejto výšky môže byť napr. aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade *Kontrová c/a Slovenská republika*, na základe ktorého bola sťažovateľke priznaná nemajetková ujma 25.000 EUR za to, že nekonaním štátnych orgánov bolo zasiahnuté do jej osobnostných práv usmrtením jej oboch maloletých detí, pričom v danom prípade došlo k absolútnemu rozvráteniu jej rodinného života, keďže boli usmrtené obe jej dcéry a sťažovateľka iné deti nemala.

18. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

19. O trovách konania súd rozhodol na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení, pričom aj keď boli žalobcovia v matematickom vyjadrení pomerne neúspešnejší, rozhodnutie záviselo od úvahy súd, preto im súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, avšak nie so žalovanej sumy, ale iba z prisúdených istín.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).